

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT
Onderzoek in het kader van
het vierjaarlijks bezoek bij
Openbare basisschool De Bolster

Plaats : Sint-Michielsgestel
BRIN-nummer : 07GC
Onderzoeksnummer : 126799
Datum schoolbezoek : 4 september 2012
Rapport vastgesteld te Tilburg op 7 november 2012

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Bevindingen 7
3	Conclusie 11
	Bijlage 13

1 Inleiding

Op 4 september 2012 heeft de inspectie openbare basisschool De Bolster bezocht. Het bezoek is afgelegd vanwege de verplichting van de inspectie om scholen voor primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken.

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van het onderwijs op de school beoordeeld met een beperkte set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de school op belangrijke onderdelen onderwijs van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen, op de zorg en begeleiding en op de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

De bijlage bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het onderzoek in het kader van het vierjaarlijks bezoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Themaonderzoek

In de Wet op het Onderwijstoezicht is onlangs opgenomen dat de inspectie toezicht houdt op de kwaliteit van het onderwijspersoneel. De inspectie heeft in dat kader op basisschool De Bolster naast het vierjaarlijkse onderzoek ook een themaonderzoek uitgevoerd naar 'de kwaliteit van het leraarschap'. Dit onderzoek heeft tot doel om op een aantal scholen informatie te verzamelen over de manier waarop de schoolleiding professionele ruimte biedt aan leraren én de manieren waarop leraren deze ruimte benutten voor de schoolontwikkeling en hun eigen ontwikkeling.

De inspectie wil in dit themaonderzoek op landelijk niveau een beeld schetsen van de kwaliteit van het leraarschap en hierover rapporteren in het Onderwijsverslag van 2011/2012. De bevindingen van het onderzoek op de school worden daarom in dit rapport alleen op hoofdlijnen weergegeven.

Onderzoeksoepzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Analyse van jaardocumenten en andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
  - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
  - in de groepen 4, 5 en 7 de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen;
  - gesprekken met de directie, de intern begeleider en het team zijn gevoerd;
  - een gesprek is gevoerd met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur waarin de oordelen zijn teruggekoppeld.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op openbare basisschool De Bolster naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

2 Bevindingen

2.1 Vierjaarlijks bezoek

De bijlage van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover. Uit dit overzicht valt op te maken dat op openbare basisschool De Bolster de kwaliteit van het onderwijs voor de onderzochte indicatoren grotendeels op orde is. Het betreft hier de aspecten opbrengsten, zorg en begeleiding, kwaliteitszorg en naleving. Onder leiding van de directeur en intern begeleider is ingezet op het ontwikkelen van een professionelere schoolcultuur. Binnen de school ontstaat, vanuit de samenwerking met de parallelcollega, binnen de bouw nu steeds meer een gezamenlijke schoolcultuur waaraan de teamleden een steeds grotere bijdrage leveren.

Hieronder volgt een toelichting op de oordelen.

Opbrengsten

Voor het beoordelen van de opbrengsten aan het einde van de schoolperiode kan de inspectie zich baseren op de door de school afgenomen Eindtoets basisonderwijs. Alle leerlingen nemen deel aan die toets. De eindresultaten liggen, gelet op de samenstelling van de leerlingenpopulatie, in 2010, 2011 en 2012 boven de minimumgrens die de inspectie hanteert voor scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. De leerresultaten aan het einde van de basisschool zijn daarmee van voldoende niveau.

Dit geldt ook voor de tussenopbrengsten. De inspectie baseert dit oordeel op de meest recente toetsresultaten voor technisch lezen (groep 3 en 4), rekenen en wiskunde (groep 4 en 6) en voor begrijpend lezen (groep 6). Deze voldoen over de hele linie aan de verwachtingen met uitzondering van technisch lezen in groep 4.

De sociale competenties van de leerlingen worden nog niet met een landelijk genormeerd instrument in beeld gebracht. De inspectie kan daarom geen oordeel geven over indicator 1.5. Op de school heeft een orientatie plaats gevonden op het in gebruik nemen van een landelijk genormeerd instrument om de ontwikkelingen van de leerlingen ook op het gebied van sociale competenties in beeld te brengen. De school heeft inmiddels een instrument gekozen en implementeert dit in het schooljaar 2012-2013.

Zorg en begeleiding

De investeringen van de intern begeleider en de andere leden van het zorgadviesteam hebben geleid tot stappen in de ontwikkeling van zorg aan leerlingen in de groep. De leden van dit team bespreken en begeleiden de gehele zorg in de school. De extra hulp aan leerlingen die dat nodig hebben, wordt nu steeds meer in de groepen geboden.

De zorgstructuur in de school is vastgelegd. In dit document worden zowel de gehanteerde procedures als de onderscheiden zorgniveaus beschreven. Er wordt gewerkt met groepsplannen, waarin beschreven staat hoe de leerlingen uit de groep worden begeleid. De onderwijsbehoeften van individuele leerlingen worden in beeld gebracht en vormen mede de input voor het groepsplan. De school is hierbinnen zoekende naar een voor haar passende manier van werken, waarmee een balans gevonden kan worden in de aanpak van preventieve en curatieve zorg. Bij het werken met groepsplannen is het namelijk van belang dat de school de curatieve zorg niet uit het oog verloren wordt. Waar biedt de school individuele hulp aan leerlingen waarvoor dat noodzakelijk is en waar is het clusteren van leerlingen op basis van vergelijkbare onderwijsbehoeften mogelijk?

Frequent worden leerlingen- en groepsbesprekingen gehouden, waarbij ook steeds meer aandacht komt voor de resultaten van de groep.

De school volgt de prestaties en ontwikkeling van de leerlingen voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde met behulp van landelijk genormeerde en methodegebonden toetsen. In de groepen 1 en 2 worden de landelijk genormeerde toetsen aangevuld met gestructureerde observaties waarmee de ontwikkeling van de kleuters breed wordt gevolgd en signalering van leer-en ontwikkelingsproblemen mogelijk is.

De school signaleert in voldoende mate. Deze leerlingen krijgen vervolgens ook extra hulp, wat wordt vastgelegd in groepsplannen. De leraren voeren deze plannen uit en een en ander wordt regelmatig geëvalueerd. Om die reden waardeert de inspectie de planmatige uitvoering van de zorg en de evaluatie daarvan als voldoende. Wel is het zo dat de leraren beter kunnen vastleggen hoe dit proces verloopt, dan nu het geval is. Deze bevindingen kunnen vervolgens ook weer betrokken worden bij de evaluatie.

Een verbeterpunt vormt indicator 8.2. Op dit moment wordt niet altijd voldoende duidelijk gemaakt in hoeverre de hulp is toegesneden op de individuele hulpvraag van de leerling. Door deze individuele hulpvraag meer te expliciteren kan duidelijk worden gemaakt dat gerichte hulp geboden wordt. Hierdoor kan ook het werken in de hulpklas nog efficiënter ingezet worden.

Kwaliteitszorg

Door de sturing van de huidige directeur (sinds 3 jaar op de school) en intern begeleider (inmiddels 4 jaar op de school) ervaren de teamleden steeds meer een gezamenlijke koers. Door deze sturing is er meer eenheid in het team gekomen, waardoor er steeds meer mogelijkheden zijn voor een professionele dialoog tussen de teamleden.

Het inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie en de consequenties die dat heeft voor de inrichting van het onderwijsleerproces is in voldoende mate aanwezig.

Het opbrengstgericht denken en werken speelt inmiddels een rol in de school. Trendanalyses worden per bouw besproken, waarna vervolgens op teamniveau aandacht is voor de conclusies op schoolniveau. Op basis van eigen analyses, die de school heeft uitgevoerd in het kader van dit opbrengstgericht werken, heeft de school zelf al geconstateerd dat lezen voor de gehele school aandacht vraagt. Inmiddels zijn hiervoor een aantal interventies uitgevoerd of in gang gezet, waaronder investeringen in instructievaardigheden en uitbreiding van de tijd voor lezen.

De school werkt in voldoende mate planmatig aan verbeteractiviteiten. De 5 centrale doelen voor de schoolontwikkeling (collegiale consultatie, grotere verantwoordelijkheid en zelfstandigheid van kinderen, doorgaande lijn sociaal-emotionele ontwikkeling, uitbreiding maatjeswerk en samenwerking leerlingen, maximaal profijt digiborden 1-8) zijn nader uitgewerkt in een jaarplan, waarbij een praktische uitwerking is gemaakt richting de groep.

De school borgt in voldoende mate de kwaliteit van het onderwijsleerproces door onder andere gebruik te maken van een 'waarom-hoe-wat bakje'. Ook beschikt de school voor iedere groep over een document waarin de gemaakte afspraken op schoolniveau beschreven staan. Daarnaast worden er klassenbezoeken uitgevoerd in het kader van de borging van gemaakte afspraken. De school rapporteert ten slotte voldoende aan bevoegd gezag en ouders over de bereikte leerresultaten en effecten van verbeteractiviteiten.

De evaluatie van het onderwijsleerproces vormt nog een verbeterpunt. Er is weliswaar een eerste aanzet gemaakt om te komen tot oordelen over de eigen kwaliteit, op basis van het binnen het bevoegd gezag opgestelde kwaliteitskader. Ook is op basis van de Kwaliteitsmeter de tevredenheid gemeten bij medewerkers, ouders en leerlingen. Hieruit zijn conclusies getrokken op schoolniveau. Op dit moment is echter nog geen sprake van een systematiek, waarbinnen in een cyclus van 4 jaar de verschillende onderdelen van het onderwijsleerproces planmatig in beeld worden gebracht. Op dit moment wordt dan ook nog onvoldoende gewerkt vanuit een kader waarbinnen de verschillende onderdelen van het onderwijsleerproces planmatig en cyclisch in beeld worden gebracht. Deze indicator is daarom als nog van onvoldoende kwaliteit beoordeeld.

2.2 Themaonderzoek

Bij het themaonderzoek staan de volgende vragen centraal. Stuurt de school(leiding) op school- en personeelontwikkeling en krijgen de leraren (het team) ruimte en faciliteiten om aan de verbetering van het onderwijs te werken? Heeft de school(leiding) een reëel beeld van de kwaliteit van het pedagogisch-didactisch handelen van leraren? Benutten leraren de geboden ruimte om gericht aan de ontwikkeling en verbetering van het onderwijs te werken en aan het eigen pedagogisch en didactisch handelen? Onderstaand op hoofdlijnen een beeld van de professionele ruimte voor en door leraren op openbare basisschool De Bolster.

Professionele ruimte voor de leraren

De leden van het managementteam van de school geven aan dat zij sinds hun komst ingestoken hebben op het ontwikkelen van een professionele cultuur in de school, waarbij het onderwijs in de school een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Voor de komst van de nieuwe intern begeleider en schoolleider was er sprake van een sterke sturing vanuit de schoolleiding en minder schoolverantwoordelijkheid voor de individuele teamleden. Het huidige managementteam heeft er voor gekozen meer bewustwording bij teamleden en een professionele cultuur in de school te realiseren. Dit doen zij vanuit duidelijke kaders, die in samenspraak met het team zijn ontwikkeld. Zo is de visie van de school, samen met het team, uitgewerkt in 5 kernwaarden die leidend zijn voor de schoolontwikkeling van de school. Zowel de schoolleider als de intern begeleider sturen op het verder vormgeven van een gezamenlijke koers van de school. Gezien de grootte van de school en de geleidelijke ontwikkeling naar meer eenheid in het team, heeft het managementteam de bouw als uitgangspunt gekozen om een professionele dialoog in gang te zetten. Ook wil ze zo de mogelijkheden stimuleren om bij elkaar in de klas te kijken. Studiedagen en scholingen vinden vooral plaats op teamniveau en zijn voor alle teamleden gezamenlijk. Binnen deze studiedagen is aandacht voor een van de thema's die centraal staat in de schoolontwikkeling. Verder zijn er steeds meer teamleden die individuele scholing volgen in het belang van de ontwikkeling van de school.

Zowel de intern begeleider als de schoolleider geven aan dat het bewustzijn van de teamleden voor de gehele school, door de in gang gezette ontwikkeling vanuit de bouw, begint te groeien.

Zowel de schoolleider als de intern begeleider komen regelmatig in de groepen om zo zicht te houden op de didactische vaardigheden van de leraren. Hierbij wordt nog minder aandacht besteed aan het in beeld brengen van zaken op schoolniveau. Dit is een gevolg van de bewuste keuze om de ontwikkelingen eerst vanuit de bouw vorm te geven. Daarom vindt ook het bespreken van de opbrengsten vooralsnog in het bouwoverleg plaats. Conclusies vanuit deze bouwvergaderingen worden vervolgens op schoolniveau teruggekoppeld.

Professionele ruimte door leraren

Tijdens het gesprek met de leraren blijkt dat de leraren tevreden zijn met de door de schoolleiding geboden ruimte om aan de verbetering van het onderwijs en aan de persoonlijke professionele ontwikkeling te werken. De teamleden ervaren nu meer schoolbreed betrokken te zijn bij de ontwikkeling van de school vanuit de door de schoolleiding geboden kaders. Door het overleg met de parallelcollega en binnen de bouw is er eveneens een grotere betrokkenheid op elkaar ontstaan. Zij ervaren de schoolleider en intern begeleider als stimulerende factoren bij het ontwikkelen van meer eenheid binnen de school. De leraren zien zichzelf steeds meer als "één school, in plaats van een school met een heleboel eenlingen". Zij ervaren het als prettig om zelf mee te mogen beslissen en daardoor meer betrokken te zijn bij de schoolbrede ontwikkelingen die in gang zijn gezet. Nu er voor de leraren meer zicht komt op de kaders en faciliteiten, beginnen zij ook gebruik te maken van de mogelijkheden om hun kennis en vaardigheden te vergroten. Dit bijvoorbeeld via scholing of (video) coaching.

3 Conclusie

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op openbare basisschool De Bolster op de onderzochte onderdelen grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden nauwelijks tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

Bijlage

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2011. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2011 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Kwaliteitsaspect 7a Begeleiding	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 8 Zorg	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		●		
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.			●	
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg				
	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		●		
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	

Naleving Wet- en regelgeving		
	ja	nee
NT1A De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT2A De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	●	
NT3A De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	●	
NT4A Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	
NT4B Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	●	